

Power to the people

Vandereactie

En daar waren ze weer: de heren Van Geel en Balkenende op klimaatpromotietour. Dit maal met niemand minder dan Bill Clinton. Plotseling worden er beloften gedaan dat het klimaat onderdeel van de formatiebesprekingen dient te zijn. Lijkt de redactie logisch, de afbraakpolitiek van de afgelopen jaren, die het CDA eigenlijk wil doorzetten, zal in alle samenstelling van een kabinet, niet meer kunnen terugkomen. Kijk voor uw herinnering nog even op <http://www.greenpeace.nl/campaigns/kernenergie-kernwapens/barometer-verkiezingen-2006>. Nu nog een minister voor energie- en milieuzaken zijnde niet de huidige staatssecretaris voor kernenergie en wij zijn al een stuk geruster. Leuk detail van de bijeenkomst met Clinton was het overhandigen van een aantal Pharox lampen.

Inhoud o.a.

Pag. 3	De toverketel
Pag. 6	Biobrandstof milieuvriendelijk
Pag. 8	De Pharox-lamp

Colofon

Power to the People is een uitgave van de ZPV
Ledental per 1 oktober 2006: 500
Opgesteld vermogen: 1.582.116 Wp

Voorzitter: Floris Wouterlood
Penningmeester: Hans Gaarman
p/a Thorbeckestraat 33, 2313 HD Leiden
Secretaris: Vacant
Webmaster: Sebe Kruijer
Hoofdredacteur: Floris Wouterlood
Opmaak: Patrick de Klerk

Oplage dec. 2006: 750

Limbo

Het woord 'limbo' komt van het Latijnse woord limbus, wat zoiets betekend als 'rand'. Het woord omschrijft precies de situatie waarin we hier in Nederland al vijf jaar verkeren met duurzame energie. In het slop. Weggedrukt door centrumrechtse kabinetten onder leiding van Balkenende.

Duurzaam is een randgebeuren geworden, iets onduidelijks. Limbo is iets wat sommige mensen zo onzeker maakt waardoor men er niets van wil weten. Limbo is een beetje wazig en onveilig. Limbo is ver weg van veilige Normen en Waarden. Limbo? brrrr. We weten zo langzamerhand allemaal dat er hoog nodig iets moet gebeuren op energiegebied. Aardgas en olie raken in hoog tempo op en worden dientengevolge duurder en duurder. Kolenstook in elektriciteitscentrales is vies en ongezonder en het produceert nog veel meer CO2 dan gasgestookte centrales doen.

Moeten we dan maar de bewezen weg kiezen en ons in kernenergie storten? Bewezen? jawel. Veilig? Op de burgemeester van Borssele na ken ik geen enkele Nederlander die graag een kerncentrale in zijn eigen achtertuin wil. Andermans achtertuin, dat willen we wel. Ik heb ooit eens voorgesteld een paar kerncentrales in Alphen aan den Rijn neer te zetten. Alphen ligt namelijk mooi centraal in de Randstad, en als je energiecentrales op zo'n centrale locatie staan, kan men met de restwarmte mooi de hele Randstad van warmte voorzien. Twee vliegen in één klap, toch? Kernenergie is volgens voorstanders zó veilig dat midden in de Randstad geen probleem moet zijn. Niet dus, en ik ben meedogenloos weggehoond. Weet nog steeds niet waarom. Niet doen dus met kernenergie, want het argument waar ik wél en het gehoor niet van onder de indruk was, is de verschrikkelijke on-duurzaamheid.

> 2

Power to the people

Er blijft levensgevaarlijk afval achter, honderden mensengeneraties lang, als stank en dank voor ons onvermogen om bijvoorbeeld sluipeverbruik aan te pakken. Delven van, zuiveren van en transporteren van kernbrandstof is vies, gevaarlijk en echt niet CO₂-neutraal. Duurzaam is wel veilig, schoon en afvalloos. Echt duurzaam welteverstaan. Sommige biomassa bijvoorbeeld stinkt.

Hoe u het keert of wendt, energietransitie komt eraan. Ik stel voor eerst naar onszelf te kijken: hoe zit het met ons energieverbruik, is daar wat te halen, kan het een graadje minder of een lampje zuiniger. Beter nog is om zelf op te wekken, maar daar hoef ik geen propaganda voor te maken bij leden van een zonnestroomproducentenvereniging. De overheid kan het niet laten opknappen door het bedrijfsleven. Ze moet een voorbeeld geven voor efficiënt energiegebruik en daarnaast regels stellen voor energieverbruik van zichzelf en anderen, bijvoorbeeld een norm om sluipeverbruik te beperken. Doen wij dit alles niet, dan haalt de oliecrisis ons vanzelf in, of anders krijgen we mot met de bureaucraten in Brussel, of spoelen de golven van de oprukkende zeespiegel ons weg. Hoog tijd om duurzame energie uit limbo te halen en keihard aan de slag te gaan.

Kabinet biedt duurzame investeerder vooral onzekerheid

Na de abrupte subsidiestop voor duurzame energie trekt het kabinet nu vlak voor de verkiezingen de stekker uit de fiscale aftrekmogelijkheden voor duurzame investeringen. SP-Kamerlid Ewout Irrgang constateert dat het kabinet het klimaat voor duurzaam ondernemen grondig verziekt.

Ewout Irrgang

Door de regelingen hoeven bedrijven minder belasting te betalen als zij milieuvriendelijke investeringen doen, maar dat is nu dus afgelopen. Van de stopgezette regelingen maken vooral land- en

tuinbouwbedrijven gebruik en investeerders in windenergie en biomassa. Deze maand probeerde Irrgang nog te redden wat er te redden viel om de geloofwaardigheid van het beleid op duurzame energie te behouden. “Minister Wijn zorgt voor een uiterst grillig investeringsklimaat. Een consistente en betrouwbare lange-termijnvisie is van groot belang voor een gezond investeringsklimaat in een risicovolle sector, maar Wijn ontnemt investeerders juist alle zekerheden.”

Irrgang had gehoopt dat minister Zalm iets had geleerd van de fouten van zijn collega Wijn, maar hij moet constateren dat de VVD-minister er gewoon een schepje bovenop doet. “Ondernemers die voorzichtig weer vertrouwen kregen na het verzet van een groot deel van de Kamer, trekken onmiddellijk hun investeringsplannen weer in nu blijkt dat de enige constante factor in het beleid de onbetrouwbaarheid is.”

Irrgang wil dat de fiscale aftrekmogelijkheden blijven bestaan, desnoods tegen een lagere vergoeding, zoals ook het MKB voorstelt.

Mijlpaal ZPV

Op 1 oktober 2006 meldde het 92ste nieuwe lid van 2006 zich aan bij de ZPV, waardoor het totaal aantal leden nu op 500 is gekomen (intussen door nieuwe aanmeldingen alweer boven de 500). Op 1 oktober 2006 lag er 1.582.116 Wattpiek aan PV op daken van leden van de vereniging.

De penningmeester

Power to the people

(verschenen in Energie+, oktobernummer 2006)

SMART POWER SYSTEM

Wie profiteert van toverketel?

De industrie ziet micro-wkk als dé opvolger van de hr cv-ketel. Deze co-generator houdt het huis van de klant warm, verwarmt water en produceert elektriciteit. Teveel elektriciteit gaat terug het net in. Koppel genoeg micro-wkk's via internet en u hebt een Smart Power System (SPS), de virtuele elektriciteitscentrale. Ei van Columbus? De vraag is: wie profiteert en wie niet? Het milieu profiteert zeker, want minder verspilde afvalwarmte (dus gas) betekent CO₂-reductie. Het SPS vloeit logisch voort uit het micro-wkk concept. De technologie is er. Internet is er. Prachtige innovatie. Welke hindernissen staan in de weg? Met wie en wat concurreert het SPS? We geven punten aan de spelers: min voor verliezers of tegenkrachten, plus voor winnaars.

Min tien: centrale overheid. Duurzame energie achter de meter is stukgemaakt door zwabberend, kortzichtig en krom beleid. MEP is ex. Waar zijn de 100.000 zonneboilers gepland voor 2000? Waar zijn subsidies voor burgers voor energiebesparing? Waar zijn de infrastructuur en kennis in het mkb waarmee duurzame energie moet worden waargemaakt bij de consument? Wie durft er met zo'n wipkip-beleid te investeren?

Min vijf: netbeheerders. Bastions van monopolistenmentaliteit en afwerend gedrag. Ondanks het Samsom-amendement (2004) werken ze terugleveren van elektriciteit en platsen van goede teruglevermeters nog steeds tegen. Wat dacht u van het voorstel om teruglever-transportvastrecht te gaan vragen? Waanzinnig! Netbeheerders manoeuvreren slim om de DTe heen dankzij hun monopoliepositie. Alleen een wilskrachtige centrale overheid met scherpe tanden kan deze lieden in een consumentvriendelijke richting forceren.

Min twee: nieuwbouwwoningen met een epc gelijk aan nul (de energieneutrale woning). Die hebben geen SPS nodig.

Neutraal: consumenten zonder zonnepanelen of zonneboiler. Een slimme consument kijkt naar prijs-prestatieverhouding en naar een terugverdienhorizon. Zie het overheidsbeleid. Verder kun je stellen dat niet-verbruikte energie een betere horizon heeft dan minder verbruik.

Plus twee: bestaande woningen. Deze gaan minder gas gebruiken of anders gaat door eigen opwekking hun netto elektriciteitsverbruik omlaag.

Plus vijf: energiebedrijven. Besparen miljarden op centrales die ze niet hoeven te bouwen en te onderhouden. Ze kopen voordelig duurzame stroom in via hun stromannen de netbeheerders en verkopen die weer peperduur aan de buurlieden van de micro-wkk eigenaren. Regelrechte winnaars als het allemaal doorgaat.

Plus tien: fabrikanten van de wkk-apparaten. Het initiatief voor het SPS komt niet voor niets uit hun koker. Ondanks het moratorium op de MEP krijgen zij alvast 150 miljoen.

Voor mensen met een hr cv-ketel én een zonneboiler (A) of zonnestroompanelen (B) ligt het ingewikkelder. Categorie A heeft een lagere warm-watervraag en hun micro-wkk hoeft dus minder te draaien. Water verwarmen via een zonneboiler lijkt ons milieuvriendelijker dan met een co-generator omdat een zonneboiler helemaal geen brandstof nodig heeft. Is de micro-wkk flexibel genoeg?

Categorie B-mensen leveren al stroom terug en kunnen problemen krijgen indien ze meer dan 3.000 kWh (grens hogere/lagere vergoeding) terugleveren. Er is immers geen MEP-opvangkussen meer.

> 4

Power to the people

Het SPS blijft overigens nog altijd fossiele brandstoffen verbruiken en CO2 uitstoten. Daar moeten we vanaf door energienulwoningen te bouwen.

Kortom, het SPS is een belangrijke ontwikkeling richting decentrale, milieuvriendelijke CO2-arme energieopwekking. Of de klant ervan profiteert hangt sterk af van overheid en netbeheerders. De overheid moet consistent een burgervriendelijk beleid voeren, vooral door het afdwingen en garanderen van een laag vastrecht en een hoog teruglevertarief. De netbeheerders en de energieleveranciers moeten loyaal en soepel meewerken. De klant is niet gek en gaat geen onrendabele toppen voor zeer winstgevende energiebedrijven betalen. Hij kan dan zijn geld beter steken in een zonneboiler en energiebesparing, de zwaar ondergewaardeerde derde poot van de Trias Energetica.

Arizona door de PV-bocht

De staat Arizona geldt als een van de zonnigste staten van de USA. Ze geldt ook als een van de meest conservatieve staten, waar men jarenlang niets van duurzaamheid moest hebben. Dat is niet langer zo. Op 31 oktober besliste de Arizona Corporation Commission (ACC) om in 2025 te komen tot 15% duurzaam opgewekte energie. Op zich is 15% niet schokkend, maar omdat de bestaande regeling 1,1% was, toch wel een grote stap voorwaarts. Het revolutionaire is dat men tevens besliste om eenderde van die 15% op te wekken met decentrale systemen, zonnestroom dus. Bij elkaar betekent dit dat men 2000 Wp aan PV wil gaan plaatsen op de daken van Arizonase huizen. Het plan wordt betaald met een opslag op grijze stroom. Ook dit is revolutionair voor deze staat. Met deze beslissing komt Arizona op de derde plaats in de USA op zonnestroomgebied, na Californië en New Jersey

---

Balkenende werkt voortaan bij licht spaarlamp

(De Telegraaf 18 sept 2006)

Premier Balkenende werkt vanaf september bij het licht van een spaarlamp. Hij doet mee aan een actie van Greenpeace om het gebruik van de energiezuinige en dus milieuvriendelijke lichtbron te stimuleren. De politicus verwisselde maandagmiddag zelf de gloeilamp in zijn werkkamer in het Torentje op het Binnenhof voor een spaarlamp.

Greenpeace voert campagne om meer Nederlanders te overtuigen van het nut van de spaarlamp. De milieuorganisatie hoopt dat er voor het begin van de lente één miljoen lampen worden verwisseld en krijgt daarbij steun van een reeks bekende Nederlanders en politici, onder wie Balkenende.

Spaarlampen liggen al jaren in de winkelschappen, maar de ouderwetse gloeilamp verlicht nog verreweg de meeste ruimten. Van de gemiddeld 31 lampen in een Nederlands huishouden zijn er op het moment vier energiezuinig.

De milieuorganisatie stelt dat een doorsnee huishouden per jaar 79 euro kan besparen door tien gloeilampen te vervangen door spaarlampen. Een spaarlamp van goede kwaliteit gaat ongeveer zes jaar mee. „Er valt dus nog veel winst te behalen”, aldus Greenpeace. „Met 1 miljoen spaarlampen kunnen we het elektriciteitsverbruik van een stad als Den Helder besparen, én de bijbehorende CO2-uitstoot.”

Power to the people

Actieplan Duurzame Energie

Samenvatting.

Vlak voor de verkiezingen van 22 november lanceerde de PvdA een serie allesomvattende plannen voor de toekomstige energievoorziening. Die moet vooral duurzaam zijn. Redenen genoeg: klimaatverandering en vooral de snelheid ervan door de enorme hoeveelheden CO₂ die dagelijks door menselijke activiteiten worden uitgebraakt, versnelde stijging van de zeespiegel, ondermijning van ecosystemen, maar tegelijk ook het onverantwoord en waanzinnig interen op eigen en andermans olie- en gasvoorraden.

De PvdA wil dat Nederland in 2020 de schoonste en efficiëntste energievoorziening van Europa heeft. Hiervoor moet de uitstoot van broeikasgassen met minimaal een derde terug. Onze energievoorziening moet in 2020 voor minstens 20% duurzaam zijn. Echt duurzaam dus, met andere woorden: geen kernenergie. De resterende energieproductie moet gebruik maken van mogelijkheden van super-efficiënte centrales met CO₂-opslag. In 2050 moet de hele energievoorziening volledig schoon en hernieuwbaar zijn.

Consequenties

Dit gaat dus niet zomaar vanzelf. Huizen zullen in hoog tempo energiezuiniger moeten worden en door toepassing van warmtepompen of zonnepanelen nauwelijks nog energie nodig hebben. Auto's zullen op biobrandstoffen gaan rijden of zelfs op waterstof. De tuinbouw levert in 2020 energie in plaats van grote hoeveelheden energie op te slurpen. Aan energiebedrijven wordt een snel oplopend verplicht aandeel duurzame energie opgelegd. Eenzelfde verplichting komt ook voor biobrandstoffen. Er komt een energieraad met verregaande bevoegdheden. De MEP wordt opnieuw ingevoerd.

Nog meer consequenties

Daar zijn: korting op overdrachtsbelasting bij isolatiemaatregelen en een 'besparingsbank'. Korting op de overdrachtsbelasting als een bepaald pakket aan energiebesparende maatregelen wordt doorgevoerd bij de aanschaf van een huis. De energiebesparingsbank heeft als doel om op aantrekkelijke wijze geld uit te lenen om mensen in staat te stellen energiebesparende investeringen in hun huis te doen. Deze investeringen verdienen zichzelf weer terug via een lagere energierekening.

Energie-efficiënte elektrische apparaten zoals energiezuinige wasmachines en koelkasten worden gestimuleerd met een premie terwijl energieverslindende apparatuur extra wordt belast. Zinloos stand-by verbruik gaat scheppen geld kosten. Er komt een vergoeding voor de energie die huishoudens met zonnepanelen, kleine windmolens of microwarmtekrachtcentrales terugleveren aan het net.

Iets dergelijks gaat ook gelden voor auto's. Zuinige auto's krijgen een premie, brandstofslurpers worden fiscaal stevig aangepakt. Korting is maximaal bij de zuinigste auto's.

De overheid doet mee

In 2010 zijn alle overheidsdiensten volledig overgeschakeld op duurzame energie. Dit betekent 100% groene stroom en waar mogelijk biobrandstoffen. Het hele kabinet rijdt in de meest milieuvriendelijke auto.

Wat kost dat allemaal? Men schat 1 miljard aan extra investeringen per jaar vanaf 2007. Best te doen gezien de aanzwengeling van economische activiteiten en het inktvlekeffect daarvan.

Power to the people

Biobrandstof milieuvriendelijk?

Het is gemakkelijk om biobrandstoffen te zien als dé oplossing in het zwarte perspectief van klimaatverandering, schaarste en stijgende prijzen voor autobrandstoffen. We moeten allemaal op biodiesel over, roepen sommige goeroes. Er wordt ondertussen gigantisch geïnvesteerd in alcoholfabrieken en palmboomplantages. Wat zijn de consequenties?

In Europa kijkt men een beetje jaloers naar het bioethanolstelsel zoals dat de afgelopen 30 jaar in Brazilië is ontwikkeld. In Brazilië gebruikt men suikerriet als grondstof. Bioethanol is daar een belangrijke bron van energie voor transportdoeleinden. De EG wil in 2010 5.75% bioethanol in de benzine bijmengen. Duitsland en Frankrijk denken aan deze eis te kunnen voldoen. Aan de andere kant van de Atlantische Oceaan is men zelfs optimistischer. Californië wil een hoger percentage bioethanol in de autobrandstofmix dan de EG.

Allemaal prachtige plannen om de doeleinden van Kyoto te halen. Toch zijn er mensen die bioethanol en andere biobrandstoffen 'ontbossings-diesel' noemen. Waarom? Bedenk het volgende. Om de tank van één Range Rover één keer vol te gooien heeft u een hoeveelheid bioethanol nodig die, als ze afkomstig zou zijn uit graanproductie, voldoende zou zijn om 1 persoon een jaar lang te voeden. Als u de tank elke twee weken volgooit, verbruikt deze ene auto net zoveel graanequivalenten als de hoeveelheid waarmee u een compleet hongerig Afrikaans dorp gedurende een jaar kunt voeden. Palmolie is ook zo'n dubieuze brandstof. Als in Maleisië en Indonesië oerwouden worden platgebrand om palmboomplantages te vestigen waarmee onze elektriciteitscentrales 'duurzame' stroom produceren die nodig is om ons sluipverbruik in stand te houden, zijn we dan verstandig bezig? Nee toch? Waanzin toch?

Hetzelfde geldt voor bioethanol uit Brazilië. Het complete Amazonegebied platbranden om hier lekker met z'n allen vier rijstroken dik in de file te blijven staan, is dat wat we willen?

U moet niet vergeten dat de wereldvoedselprijzen onder druk staan door de vraag naar plantaardig materiaal voor biobrandstofproductie. Suikerprijzen zijn een mooi voorbeeld. Als 10% van de wereldproductie aan suiker wordt gebruikt om bioethanol uit te maken leidt dit tot een aanzienlijke prijsverhoging. Sommigen beweren zelfs dat suikerprijzen op de wereldmarkt hierdoor al zijn verdubbeld. Wie profiteert? Wie verliest?

Duurzaamheidslijst

Op www.nederlandduurzaam.nl is onlangs een top-tien van duurzame landen gepubliceerd. Bovenaan prijkt Noorwegen, ons land komt pas onder de top-10 op de 12e plaats, achter Uruguay maar voor Canada. Duurzaamheid omvat in deze index (want daar gaat het om: de vergelijking van landen) de gemiddelde scores uit een aantal punten: persoonlijke ontwikkeling, schone leefomgeving, stabiele samenleving, duurzaam gebruik van grondstoffen en duurzame wereld. Landen die we niet tegenkwamen in de top-30: België, Duitsland, Spanje.

Noren gaan wafels bakken

PV wafels wel te verstaan. De firma Norsk Hydro ASA heeft een persbericht de wereld in gestuurd dat men 150 miljoen Noorse Kronen gaat investeren in Norsun, een op zonne-energie gerichte maatschappij die in het plaatsje Ardal een fabriek gaat bouwen voor de productie van monokristallijn silicium. De gietblokken zullen in Ardal tot zonnecellen worden verwerkt die aan internationale PV-fabrikanten zullen worden verkocht.

Power to the people

Boris van der Ham en Alexander Pechtold en hun milieu-initiatieven

D66-Kamerlid Boris van der Ham presenteerde op 10 november twee milieu-initiatieven met een drie meter hoog Paaseiland-beeld in Amsterdam. Later op de dag presenteerde hij de initiatieven opnieuw, nu samen met D66-lijsttrekker Alexander Pechtold. De actie is een tastbaar en concreet initiatief dat mensen in staat stelt zelf het milieu te verbeteren. Bij de presentatie opende Van der Ham de website www.paaseiland.nu die mensen de gelegenheid geeft zelf het spook van de klimaatverandering te bestrijden. "Toen de Nederlandse ontdekkingsreiziger Jacob Roggeveen in 1722 het Paaseiland ontdekte was het eiland vrijwel helemaal kaal met wat inboorlingen. Maar de enorme beelden op het eiland verraadden een oude beschaving. De beschaving was echter ten onder gegaan doordat de natuurlijke hulpbronnen te snel waren opgebruikt." Aldus Van der Ham.

"Door de grote ontbossing en het forse gebruik van vieze energie gaat de wereld steeds meer op het Paaseiland lijken. Te lang is milieu iets geweest van mensen die niet keken of hun acties wel effect hadden. Daarom wil D66 een ambitieus maar slimmer milieubeleid."

Het tweede initiatief van Van der Ham is een Europees Burgerinitiatief om te komen tot een Europees Verdrag voor Schone Energie. De Europese samenwerking is vlak na de Tweede Wereldoorlog begonnen met een verdrag over kolen en staal. Nu is het tijd om de Europese samenwerking na het "NEE" tegen de Europese grondwet te revitaliseren en bij de tijd te brengen. D66 vindt dat de Nederlandse regering dit jaar nog de impasse waarin de EU zich bevindt door het Nederlandse en Franse "NEE" moet aangrijpen om een doorbraak te forceren op het gebied van schone energie.

Iedereen beseft dat energie zich niet meer nationaal laat regelen. Dit initiatief wordt al ondersteund door Eufores. Het is de bedoeling om zoveel mogelijk Europese politici en burgers te laten meedoen.

Van der Ham: "De situatie is te ernstig om elkaar in Den Haag of Brusselde tent uit te vechten. Met dit initiatief wil ik op het niveau van degewone burger achter de computer, maar ook op het niveau van regeringsleiders een heel breed pact sluiten om een gezamenlijk front te vormen tegen het broeikaseffect."

Dit initiatief is ook gelanceerd op de website: www.eurennew.eu

---

Soladin: terug bij af?

Ingestuurd door een lid

Bij mij zijn de OK4E inverters onlangs vervangen door 1 Soladin 600. Ik heb het idee dat bijna weer terug ben bij af (ofwel in 1999). De Soladin 600 stoort namelijk net als toen de radio- en TV-ontvangst. (FM en UHF). Hierover heb ik met NUON en NKF al van 1999 t/m 2001 gesteggeld. Uiteindelijk is NKF toen HF-ontstoorde inverters gaan leveren voor mensen die hier last van hadden...(onze telecom-wet heeft strikte regels voor storingsbronnen). Ik heb Mastervolt al ingelicht (de heer van der Meij) Helaas heeft NUON op geen enkele wijze de ervaringen doorgegeven aan Mastervolt. (voor mij is reeds bekende problemen voor zijn ook een manier van energie besparen). Misschien kunnen jullie deze informatie ook aan jullie leden geven. Mochten er nog vragen zijn, dan ben ik bereid deze naar beste kunnen te beantwoorden.

Vriendelijke groeten, Gerrit (bezitter 4 Sunpower panelen; totale opbrengst sinds september 1999: 1940 kWh)

Power to the people

Nieuwe zuinige lamp

Het Parool, 09-10-2006, door Marc Laan

Twee nazaten van Anton Philips gaan met een superzuinige lamp de concurrentie aan met het concern van hun overgrootvader.

Warner Philips en Frans Otten zijn met hun bedrijf Lemnis Lighting begonnen met de productie van de Pharox, een gloeilamp die volgens Otten negentig procent minder energie gebruikt dan een klassiek peertje van veertig watt.

Otten: "De Pharox is minder milieubelastend dan concurrerende led-lampen, omdat er geen fosfor, lood, wolfram of kwik in zit."

De lamp gebruikt 3,4 watt stroom en gaat vijftigduizend uur mee, wat neer komt op vijfendertig jaar vier uur licht per dag. De Pharox werkt niet met een gloeidraad, maar met een led, een lichtgevende diode (halfgeleider).

De zuinige lamp is nog wel een beetje duur: tegen de dertig euro per stuk. Otten: "Ik verwacht dat met grotere productieaantallen op de lange termijn een prijs bereikt kan worden van vijftien tot twintig euro."

De eerste honderdduizend lampen worden verkocht via energiebedrijf Oxxio, dat drie jaar geleden door het tweetal werd opgericht, maar inmiddels verkocht is.

Wanneer alle huishoudens vier gloeilampen vervangen door de nieuwe zuinige led-lampen, bespaart dit jaarlijks anderhalf miljard kilowattuur aan energie. Dat staat gelijk aan het energieverbruik van alle Amsterdammers gedurende een jaar. Per huishouden leveren vier Pharox-lichten een jaarlijkse besparing op van veertig euro.

De lamp is bedacht door John Rooijmans, een uitvinder die twee jaar geleden in dienst kwam bij Lemnis. Otten: "Wij vonden zijn idee eerst moeilijk te geloven, maar nu blijkt het toch te werken. De lamp kan ook worden toegepast als straatverlichting."

"Het moeilijkst aan led-verlichting is het krijgen van warm wit licht. Onze concurrenten doen dat met fosfor, maar dat verdampt na verloop van tijd. Wij hebben patent op een milieuvriendelijker methode."

Plug-in hybride opvolger van de hybride auto?

Een hybride auto, bijvoorbeeld een Toyota Prius, heeft een elektromotor op accu's voor het sukkelen in de file en voor lagere snelheden, terwijl bij hogere snelheden de benzinemotor het werk overneemt. Vrijkomende energie bij het remmen wordt gebruikt om de accu's bij te laden. De Prius kan niet aan een stopcontact worden bijgeladen. Er waren al hackers die extra accu's plaatsten en de software kraakten om meer kilometers per liter brandstof te persen, maar een echte fabrieks-plug-in hybride is er nog steeds niet. Toyota is nu met een eigen programma gekomen om plug-in hybriden te maken.

Plug-in wil zeggen dat er thuis of op het werk de auto wordt geparkeerd bij een laadstation waarmee een extra set accu's wordt bijgeladen. men hoopt zo op 100 mijl per gallon benzine uit te komen (ongeveer 40 km per liter). Men experimenteert met lithium-ion accu's (zelfde soort accu's als in de ontploffende laptop computers). ook de elektronica wordt aangepast om het meeste resultaat uit de accu's te halen en om ook hogere snelheden met de accu's te halen. Er zijn op het moment 10 prototypes gemaakt en in gebruik bij CalCars, een Californische milieuorganisatie.

Power to the people

Ingezonden stuk naar aanleiding van artikel ‘Het leed dat zonnepanelen heet’

In het stuk ‘Het leed dat zonnepanelen heet’ (Leids Dagblad, Haarlems Dagblad, Gooi & Eemlander, Noordhollands Dagblad, zaterdag 7 oktober) legt de journalist de vinger precies op de pijnpunten. Zonnestroom is prachtig en drukt de energierekening van het huishouden, maar drie zaken gooien roet in het eten: het droevig sneuvelen van omvormers van met name bij de systemen die tussen 1999 en 2003 via Greenpeace, Beldezon, Nuon en Eneco zijn geleverd, onduidelijke wetgeving, en de onwil en inhaligheid van netbeheerders. Desalniettemin zijn er heel veel bezitters van zonnepanelen die glimlachen als de zon schijnt. Het failliet van het Nederlandse overheidsbeleid en de koppigheid van netbeheerders wordt meteen duidelijk als we naar de Oosterburen kijken. In Duitsland liggen 30x zo veel zonnepanelen als bij ons, en je hoort daar niemand klagen! Alles is daar een stuk beter geregeld dan bij ons.

Onderbelicht zijn zonneboilers. Als er één apparaat is dat sterk energiebesparend werkt, zichzelf in no time terugverdient en geen aanleiding geeft tot klachten is het wel de zonneboiler. Waarom alle huizen in ons land niet al lang een zonneboiler hebben, ligt alweer aan het belabberde overheidsbeleid. Hadden we maar een minister voor Milieu!

Floris Wouterlood
Voorzitter, Zonnestroom Producenten Vereniging
www.zonnestroomproducenten.nl

Essent, stop palmoliestroom

Voor de productie van groene stroom gebruikt energiebedrijf Essent palmolie. In 2005 was dat circa 200.000 ton en als het aan Essent ligt wordt dat nog meer. Met 850.000 afnemers noemt ze zich toonaangevend producent en leverancier van duurzame energie in Nederland. De productie van palmolie is echter verre van duurzaam. Consumenten denken duurzame energie van Essent te kopen en worden misleid. In een gesprek met Milieudefensie erkende Essent dat er problemen bestaan rondom de duurzaamheid van geïmporteerde palmolie uit Indonesië en Maleisië. Toch wil Essent nog niet stoppen met het gebruik van palmolie en oliepalmproducten voor het opwekken van stroom. Milieudefensie vindt palmoliestroom niet duurzaam en wil dat het bedrijf zo snel mogelijk stopt met het gebruik van palmolie.

Power to the people

Oproep Blair en Balkenende

Europa moet de leiding nemen bij het internationale debat over klimaatverandering. Dat bepleiten premier Jan Peter Balkenende en de Britse premier Tony Blair donderdag in een brief aan andere EU-leiders, vrijdag bijeen op een top in Finland.

Er zijn nog tien tot vijftien jaar voordat de wereld catastrofale keerpunten overschrijdt, schrijven Balkenende en Blair in hun brief. 'Dus moeten we snel handelen.'

De EU-leiders debatteren in het Finse Lahti tijdens hun informele top vrijdag onder meer over energie. 'Maar elk debat over energiezekerheid moet ook gaan over klimaatverandering en onze economie, omdat ze onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn', aldus Balkenende en Blair.

Europa kan en moet volgens hen het voortouw nemen bij het zoeken naar technologie voor een economie met minder uitstoot van kooldioxide. In Groot-Brittannië wordt momenteel onderzocht wat de precieze economische gevolgen zijn van klimaatverandering. 'We verwachten dat het onderzoek zal uitwijzen dat we het ons eenvoudig niet kunnen veroorloven om nu niet in actie te komen', aldus de twee regeringsleiders.

Ze doen ook concrete voorstellen. Zo moet het systeem van de handel in emissierechten worden versterkt en uitgebreid, ook met landen buiten de EU. De uitstoot van auto's en gebouwen moet omlaag en huishoudelijke apparaten moeten zuiniger.

Europa moet meer investeren in biobrandstoffen en windenergie. Over kernenergie zeggen Balkenende en Blair niets. De Nederlandse en de Britse regering willen nieuwe kerncentrales bouwen.

Balkenende en Blair willen verder dat klimaatverandering ook standaard op de agenda staat van topbijeenkomsten tussen de Europese Unie en landen als China, Rusland, India en Oekraïne.

Balkenende bekeek onlangs samen met Al Gore diens film *An Inconvenient Truth*, over de dreigende gevolgen van klimaatverandering.

PvdA-milieuspecialist Diederik Samsom noemt de brief van Balkenende 'volstreekte hypocrisie'. 'Eerst drie jaar lang bezuinigen op alles wat met duurzame energie te maken heeft en dan zo'n brief sturen.' Het Tweede Kamerlid is verder verbaasd dat de sociaaldemocraat Blair de brief samen met Balkenende heeft gestuurd. 'Het ondermijnt de geloofwaardigheid van de brief.'

Nuon vervangt ook OK4E omvormers binnen het JEZ project

(ingestuurd door een van onze leden)

Het heeft even geduurd maar we zijn dan eindelijk zover. Of het drammen en de publiciteit zoeken nu geholpen heeft weten we natuurlijk niet, maar ook de JEZ-gedupeerden hebben nu het aanbod voor de gratis vervanging van de OK4-tjes. Gezien de ervaringen binnen het Sunpower project, lijkt mij nuttig om deze bijlagen, indien mogelijk, op de verschillende sites te plaatsen.

Ik weet niet of elke JEZ deelnemer een brief heeft gekregen en mogelijk melden er zich dan nog JEZ-gedupeerden.

noot van de redactie: We zijn pas geleden nog mensen tegengekomen die Sunpowerpanelen op het dak hebben met defecte OK4E's en die nog nooit hadden gehoord van de vervangingsactie! Pechvogels!

Power to the people

CO2-neutraal huishouden nu mogelijk met Nuon NatuurCertificaat

(NUON 05-10-2006)

Nuon introduceerde op 6 oktober het nieuwe product 'Nuon NatuurCertificaat' op de klimaatconferentie op de VU, waar ook Al Gore zijn klimaatfilm 'An Inconvenient Truth' presenteert. Met Nuon NatuurCertificaat kunnen klanten de CO2-uitstoot van hun aardgasverbruik compenseren. Nuon neemt met het nieuwe product deel aan het project van de Provinciale Milieufederaties dat de ontwikkeling van klimaatneutrale producten stimuleert. Dit project is onderdeel van de grote Hier-campagne, waarin 38 goede doelen samenwerken aan een oplossing van het klimaatprobleem. Het NatuurCertificaat staat voor projecten die de hoeveelheid CO2 in de lucht verminderen. Dat zijn projecten voor aanplant en herstel van Nederlandse of buitenlandse bossen, of projecten die duurzame energieopwekking en innovatie stimuleren. Elk certificaat compenseert de CO2-uitstoot die ontstaat bij een verbruik van 500 m3 gas. De certificaten kosten 15 euro per stuk.

Commentaar ZPV: is dit niet een beetje erg veel hypocriet? In de Middeleeuwen kon je aflaten kopen om zo je zonden te laten vergeven, in de hemel te komen ondanks een pikzwart hypercrimineel verleden. Er was een Reformatie nodig om van deze bizarre praktijken af te komen. Wanneer komt de revolutie bij de Nuon-geldverdieners-aan-het-milie?

Spiegeltje spiegeltje aan de wand, wie is het duurzaamst van Euroland?

(ontleend aan www.energie.vpro.nl)

Percentage duurzaam in de stroomopwekking van diverse Europese landen. Gegevens uit 2004, verzameld en verwerkt door Pim Rooijmans. Het land van de molens op een armzalige 18e plaats, van de 23!

1. IJsland 100%
2. Noorwegen 99,3%
3. Oostenrijk 65,2%
4. Zwitserland 55,6%
5. Zweden 43,9%
6. Turkije 30,8%
7. Portugal 26,5%
8. Luxemburg 25,5%
9. Finland 23,8%
10. Denemarken 21,0% (Eurokampioen wind)
11. Italië 19,8%
12. Spanje 19,0%
13. Slowakije 14,0%
14. Frankrijk 12,0%
15. Griekenland 10,7%
16. Duitsland 10,0% (Eurokampioen in zon)
17. Ierland 6,8%
18. Nederland 5,2%
19. Verenigd Koninkrijk 3,3%
20. Tsjechië 3,3%
21. België 3,1%
22. Polen 2,8%
23. Hongarije 1,7%

